

מפקד-אוגרה איתן

מוטב היה לתת לו את פיקוד-הגיזרה

הקרקעיים של צה"ל. הגל הראשון מנה שישה גדודי טנקים מתוגברים, שמנו בסך הכל 240 טנקים אשר תקפו לכל אורך הקו, כשהם מחולקים, שווה בשווה, בין הגיזרה הצפונית לגיזרה הדרומית.

בגיזרה הצפונית תקפו גדודי הטנקים של חטיבות הח"ר ה-68 וה-85 מדיוויזיה 7 ושל חטיבת ח"ר 52 מדיוויזיה 9 ואילו בגיזרה הדרומית תקפו גדודי הטנקים של חטיבת ח"ר 33 מדיוויזיה 9 וגדודי הטנקים של חטיבות הח"ר 112 ו-61 מדיוויזיה 5 (חטיבת ח"ר בצבא סוריה מנתה שלושה גדודי ח"ר, גדוד טנקים וגדוד ארטילריה).

למרות הצלחתם בפריצת מעברים כשרות המוקשים ועל פני תעלת הנ"ט עדיין לא הצליחו הסורים אותה שעה להתקדם אל פנים הרמה. בשעות הערב הוטלו לקרב החטיבות המשוריינות והממוכנות של דיוויזיות הח"ר. יחד עם שתי חטיבות-השיריון העצמאיות. בגיזרה הצפונית, מול חטיבה 7, תקפו חטיבת-השיריון ה-78 והחטיבה הממוכנת ה-121 מדיוויזיה 7 בעוד שהגיזרה הדרומית הותקפה על-ידי ארבע חטיבות שיריון. (שתי החטיבות הדיוויזיוניות ושתי העצמאיות) והחטיבה הממוכנת של דיוויזיה 5.

בעוד שהגיזרה הצפונית, שם התרכזה עיקר עוצמת צה"ל בגולן, הותקפה בשעות הערב על-ידי 150 טנקים סוריים. תקפו באותה שעה, בגיזרה הדרומית, כ-430 טנקים סוריים.

מושג קלוש

בבונקר

המיתקפה הסורית החלה סמוך לשעה 14:00. בתקיפה לכל אורך הקו הסגול, ללא מאמץ עיקרי כלשהו ורק בשעות הערב הופעל המאמץ העיקרי בגיזרה הדרומית. נזכח התפרסות כוחות צה"ל ברמה ברורה כי חטיבה 7 נפרסה לאורך הקו הקדמוני, מבלי שתיוותר בידי הפיקוד על תודדה כלשהיא, וזאת לא רק לפני שאותר המאמץ העיקרי הסורי, אלא לפני שזה החל בכלל להתבצע.

אומנם היה זה בן-ישהם שנתן את פקודת הפריסה, אולם עם הגיעו של חופי לנפח, עדיין לא היו כל היחידות החטיביות מעורבות בלחימה וניתן היה לשנות את הפקודה. הדבר הנכון ביותר לעשותו היה להשאיר גדוד טנקים אחד בעתודה פיקודית עד שתתבהר תמונת הקרב ויזוהה המאמץ העיקרי הסורי.

אולם הקונספציה שראתה בצפון הרמה את גירות המאמץ העיקרי הסורי גברה, ככל הנראה, והשארה את פריסתה המוטעית של חטיבה 7. הסורים המשיכו לתקוף ובעוד שבצפון-הרמה נבלמה מיתקפתם ובאחת אחר חצות כבר נרגע הקרב בעמק-הבבא. הרי שבדרום-הרמה נפרצה החזית וטנקים סוריים זרמו פנימה כשהם עוקפים ומנתקים את

(המשך בעמוד 20)

מפת המערכה

אפשר לעבור שני קילומטר בקלות

התרכזו כ-120 מתוך 177 הטנקים שהיו לצה"ל בגולן, נותרו בגיזרה הדרומית כ-60 טנקים בלבד.

פריצה אל

הירדן

צ' בא סוריה, שהיה פרוס במרחב שכין דמשק לחזית, מנה שלוש דיוויזיות ח"ר, שתי דיוויזיות שיריון ושלוש חטיבות טנקים עצמאיות.

דיוויזיית ח"ר בצבא סוריה מנתה אותה עת שתי חטיבות ח"ר, חטיבה ממוכנת וחטיבת שיריון. (למעט דיוויזיה 9, שלא היתה עימה חטיבה ממוכנת). דיוויזיית שיריון מנתה שתי חטיבות טנקים וחטיבה ממוכנת. שלוש דיוויזיות הח"ר הסוריות, השביעית, התשיעית והחמישית, היו ערוכות לאורך קו החזית, מצפון לדרום, לפי סדר זה, כאשר שתי חטיבות שיריון עצמאיות

מג"ד קהלאני

משימה בצפון. אויב בדרום

מוקמו בגזרתן של דיוויזיות 9 ו-5. דיוויזיית השיריון השלישית נערכה, ערב-המלחמה, כאיזור טעסע ואילו הדיוויזייה המשוריינת הראשונה נשארה במחנות-הקבע שלה, כאיזור כסווה.

תוכנית המיתקפה הסורית כללה שלושה שלבים: בשלב הראשון יתקפו חטיבות הח"ר של דיוויזיות הח"ר, יפרצו את הקו ויכשירו מעברים בשדות המוקשים ועל תעלת הנ"ט. בשלב שני יחדרו לעומק של שעה עד שמונה קילומטר ויכבשו, או ירתקו את מוצבי צה"ל שלאורך הקו הסגול. בשלב השלישי יפרצו חטיבות השיריון הדרומיות וחטיבות השיריון העצי מאיות ויגיעו אל הירדן.

המיתקפה הסורית בגולן נפתחה סמוך לשעה 14:00, כאשר חטיבות הח"ר הקדמיות פורצות לעבר הקו הסגול ומתגברות על המיכשולים

המח"ט. על פי הפקודה היה עליו להעביר את פלוגה ג' מגדוד בפיקודו של סרו מאיר זמיר, אשר היתה מסופחת אליו, לפיקודו של הסמג"ד שלו ולשלחה להתפרס בגיזרה שמדרום לקונייטרה, כאשר כוח זה עומד ישירות תחת פיקודו של המח"ט.

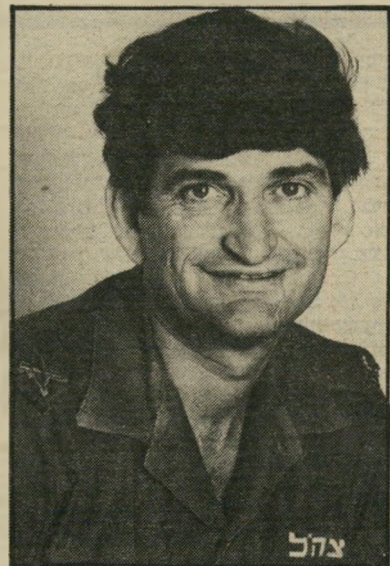
מותר הגדוד — פלוגות ו', ו' רמ' (מוקטנת) — נצטווה לנוע צפונה ולעלות על גבעת הבוסטר שמצפון-מערב לקונייטרה, אליה הגיע בשעת רמדומים, כערב בשעה 18:00.

אחרי שחופי הגיע לנפח פקד על גדוד (נפוח פלוגה ג', שהיתה מסופחת לגדוד 77, ונתרה בגיזרה הצפונית) לנוע מסנידאנה ררומה, לגיזרתה של חטיבה 188, והגדוד ניכנס לקרב בשעות אחר-צהריים המאוחרות.

ברור, אם כן, שעם הגיעו של חופי לנפח, עדיין לא היו מעורבים בלחימה לפחות שני גדודים מהחטיבה (77 ו-71 עם כ-50 טנקים).

בשעה 18:00 הכפף חופי את גדוד ת"פ חטיבה 7 ואת גדוד ת"פ חטיבה 188.

בשעה זו היו כוחות השיריון של צה"ל ברמה פרוסים כך: בגיזרה הצפונית נפרסו כוחות חטיבה 7 כשני קוויים. בקו הראשון היה פרוס גדוד, במחלקות ובפלוגות. בקו השני נפרסו ארבעה

מח"ט בני-גל

מזל שלא נימחה בהפצצת-הפתיחה

כוחות גדודיים: גדוד ממוצב 103 עד הר חרמונית, גדוד בין חרמונית לתל-גיית, גדוד 77 על הבוסטר וכוח סמג"ד 77 מדרום לקונייטרה.

אחרי רדת החשיכה נשלחה פלוגה ז' מגדוד 77, שעל הבוסטר, להתפרס ממירח לקונייטרה. בדרום הרמה היה גדוד פרוס במחלקות ופלוגות לאורך הקו, כאשר כוחותיו של גדוד נשלחים לכיבוש-שירפות בגזרת תל איסאקי וצומת רפיד. ובמספרים: בעוד שבגיזרה הצפונית

אלוף-פיקוד חופי

הוא חשש ממיחטף, לא ממלחמה

מינוי כזה עליל, מטבע הדברים, ליצור מתיחויות בין המח"טים, וקבלת תפקיד כפול, מספק גיזרה ומפקד אחת החטיבות בה, חייבים לפגוע בתפקודו של המפקד, משום שאם יקדיש את מירצו לפיקוד על הגיזרה לא יוכל לפקד על חטיבתו כיאות, ולהיפך.

הדרך טובה יותר היתה להעביר מלכת-חילה את הפיקוד על הגיזרה לידו של מפקד-האוגרה רפאל איתן, שנמצא באותה עת בימ"ח, בעמק-הירדן.

עם פרוץ המלחמה, סמוך לשעה 14:00, ניצטווה חטיבה 7 להתפרס בפיתחת קונייטרה. גם כאן נחלקות הגיזרות והפעם לגבי זהותו של נותן-הפקודה, גירסה אחת טוענת כי היה זה קצין האג"ם של הפיקוד, אל"מ אורי שימחוני. גירסה שנייה, סבירה יותר, האומרת כי הפקודה ניתנה על-ידי כן-ישהם, שכאמור פיקד על הגיזרה.

סמוך לשעה 16:00 הגיע חופי לנפח וחילק את הרמה לשתי גזרות חטיביות, וכך גיזרה הצפונית, ממדרות החרמון ועד מוצב 110, אחראית חטיבה 7 לגיזרה הדרומית, חטיבה 188.

60 טנקים

בדרום

לפקודתו של בן-ישהם לחטיבה 7 להתיי פרס בפיתחת קונייטרה נודעה משמעות מסוימת, ואכן הועלתה, לאחר המלחמה, טענה שעקב פקודה זו התפרסה חטיבת-העתודה של הפיקוד בגיזרת המאמץ המישני של הסורים, שכן המאמץ העיקרי הונחת בגיזרה הדרומית, וכאשר הגיע חופי לנפח סמוך לשעה 16:00, כבר היתה החטיבה נתונה בקרב עם הסורים ולא היה בידו לשנות את פריסתה.

לטענה זו אין כל בסיס. אומנם כן-ישהם, כמו מרבית הקצונה הבכירה בפיקוד, סבר כי המאמץ העיקרי הסורי יהיה בצפון-הרמה וסביר להניח שתפיסה זו היא שהינחתה אותו בפקודו על חטיבה 7 להתפרס בפיתחת קונייטרה, אולם עם הגעתו של חופי לנפח היה רק מיעוטה של החטיבה נתון בקרב עם הסורים, ורובה עדיין לא התפרס בקו החזית.

עם פריצת המלחמה היו שני גדודיה של חטיבה 188 פרוסים בקו. גדוד שהחל מתפרס עם פתיחת האש וגדוד שהיה עדיין בריכוזים פלוגתיים והחל תופס את עמדותיו לאורך הגיזרה הדרומית.

יאנוש ציונה על מג"ד 77, אביגדור קהלני, להעביר את אחת מפלוגותיו לגדוד של יוס אלדר, שעד לאותו רגע לא סרו לפיקודו כוחות כלשהם, והלה שלח לו את פלוגה ח' אשר חברה עימו בצומת וסט.

גדוד נשלח להתפרס בעמק-הבבא, בין הר חרמונית לתל-גיית. הגדוד הגיע לגיזרה, והחל משעה 15:00 נכנס לקרב עם טנקים סוריים. מצפון להר חרמונית נערך גדוד 77 וגדוד 77 כעמדותיהם, כאשר הפקודה לגדוד 77 לנוע ולהתפרס מדרום לקונייטרה ניתנה יותר משעה אחרי פרוץ-הלחימה. כהיותו נכרכו לשם קיבל קהלני, מג"ד 77, פקודה לשינוי-משימה מן